

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . . 20 кор.
на пів року . . . . 10 кор!
на чверть року . . . . 5 кор.
на місяць . . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 16 сот.

РУСЛАНА

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
тричі на тиждень і руских свят
і 1/2 год. пополуночі.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 1.
«Домбровського (Хорунщини) Екс-
педиція місцева в Атенній Со-
коловського в пасажі Гавсманна.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.
— Рекламіції неопечатаї вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 40 с. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
30 с. від стрічки.

Несподіванки в державній раді.

(X) В п'ятницю, на останнім засіданню посольської палати у Відні ухвалено одинокий закон за цілий час осінньої сесії про підмоги задля елементарних шкіл. Чехи ніяким способом не хотять допустити наглого внесення п. Катрайна, щоби на дневний порядок поставити бюджетову провізорию і таким способом § 14-ий, про котрого знесене також розправляли тепер посли, буде виручувати державну раду у сповнюванню конечних задач парламентарних. Але на засіданню з п'ятниці склала ся цікава подія при установі дневного порядку на нинішнє засіданє. Коли президент проголосив, що в середу, яко перша точка дневного порядку, відбудуть ся вибори до різних комісій, а яко друга прийде розправа над законом про підводи для війська, християнсько-соціальный посол Шрафль поставив внесенє, щоби яко першу точку поставити розправу над справозданєм реґулямінової комісії. Се внесенє ухвалено значною більністю християнських соціалів, німецьких людовців, катол. центра, вірноконституційної пляхти, славянського Союзу і чеського клубу (котрий обиджений на презеса Яворського за єго вислови проти чеських промов Бакси і Хоца, хотів задемонструвати проти підводного закону). Польске Коло також раде-нераде підняло ся за тим внесенєм. Против голосували соціалісти, чеські радикали, всенімці і ліберали.

Ухвала сего внесення і поставленє зміни реґуляміну на дневнім порядку викликало велику радість серед Чехів і на правіці, а затривожило головно Німців з лівіці. N. fr. Presse, котра стілько сліз крокодилевих проливала задля обструкції, занепокоєна сею подією і бачить в тім інтриґу кн. Ліхтенштайна, котрий нібито з висшого порученя все те підготував (він недавно на вічу промовляв за октройованєм нового реґуляміну) і підмовив п. Шрафля до сего внесення; она навіть вже відкрила, що християнські соціали знюхали ся з Чехами (іменно з п. Странским), щоби перевести зміну реґуляміну і вже погрожує, що се може визвати німецьку обструкцію. Нема сумніву, що Чехам се прийшло на руку, бож они недавно ще обвиняли міністра-президента д-ра Кербера, що він не хоче допустити до ухвалення нового реґуляміну, щоби при бездійнім парламенті міг вигідно правити §-ом 14-им. Задлятого се є вельми цікаво, як уложить ся дальше парламентарне положенє. Чехи готові всі свої наглі внесеня відложити, щоби могло дійти до розправи над справозданєм комісії про зміну реґуляміну, але розходить ся ще о те, чи так само зроблять скрайні елементи з лівіці, соціалісти і чеські радикали, бо очевидно всім тим на руку теперішній реґулямін і теперішній розклад.

Лівіца опинила ся в скрутнім положеню, бо доси все нарікала на Молодочехів, що они спиняють всяку роботу в дер-

жавній раді і всю вину на них складала. Она рада би такій зміні реґуляміну, яка спиняла би всяку обструкцію ческу, але для себе рада би лишити отвором всякі фірточки, щоби в пригоді могла собі погуляти після впадоби. Одначе дневники лівіці потішають ся тим, що вже 12. грудня має бути державна рада відрочена, отже може відбутися найбільш два-три засіданя, а розправа над зміною реґуляміну вимагала би неперечно довшого часу. Але сяк чи так, всеж таки і в тих передріздвяних засіданях може в розправі над сим предметом прийти до вельми цікавих розправ, які можуть причинити ся до витвореня нового положеня.

Сьвято української пісні.

Академія.

Ювілята впровадили на естраду представителі ювілейного Комітету з радником Вахнянином на чолі, який і виголосив зі звісним у него ораторским хистом привіт Ювілятові, що ми єго подали вже вчєра. Відтак по промовах перших трєх відпоручників, п. Шухевича в імені «Рускої Бєсїди», посла Романчука в імені «Прєсвіти» і д-ра Студинського в імені «Тов. Шевченка» і по відчитаню їхніх адрес, виступали дальші відпоручники, що заняли собою цілу глибину великої естради. Порядок їх був ось який: Тов. «Руска Бєсїда», тов. «Прєсвіта», Тов. ім. Шевченка, тов. «Народна Торговля», «Зоря», «Ремісничка Бурса» і «Тов. для роввою рускої штуки». Відпоручник сего товариства, відчитавши свою адресу, промовив ще кілька слів до Ювілята, просячи, щоби прийняв дар Товариства в формі свого портрету. В тій хвилі відслонили образ, завішений на устроєнім в глибині балдахимі і освітіли двома електричними лампами. Портрет виступив дуже гарно на сїм тлі і став предметом загального подиву. Ми описали єго вже, коли ще був виставлений на виставі торгівлі Левицького. Дальше виступили представителі «Педагогічного Товариства», «Союзу сьвіадкого „Боянів“ і буковинські делеґати.

Гостий з зеленої Буковини привітано грімкими, невмовкаючими оплесками. Др. Смаль-Стоцький в окруженю посла Пігуляка, краевого інспектора Поповича і представителя молодіжи відчитав привіт буковинських Русинів, який так змістом, як і способом виголошеня, був одним з найкрасших і викликав велике одушевленє в аудиторії. Відтак виступили представителі бережанського «Бояна», перемиских товариств «Сокола» і читальні із «Золотого Поток». Ориґінальним був виступ сєї читальні: вислала від себе малого хлопчину, одягненого в гарний гуцульський стрій, щоби іменем хору читальні зложив привіт Батькови нашої піснї. Свою річ хлопчина виголосив сьміло і плавно та скінчивши поклонив ся Ювілятові і поцілував в руку, а Ювілят поцілував єго в лице.

Ся сцена стала предметом великої овації для Ювілята, а мала на собі ціху такої сердечности та щирости, що неодному витиснула слезу з ока. Жаль тільки, що наш діяч з провінції не притягнули більше селян до того великого сьвята. Стрийські товариства виступили в поважнім числі з пос. Олесницьким на чолі,

дальше підійшли витані грімкими оплесками представителки жіночих товариств: «Клуб Русинок», «Труд», «Захоронка», відтак Тернопіль і «Кружок українських дівчат».

Представителька сего товариства відчитала свою адресу з таким одушевленєм і жіночою чутливістю, що зуміла своїми словами очивидячки зворушити Ювілята і всю аудиторію. Тож і нагороджено єї невгаваючими оплесками. Опісля прийшло на чергу «Тов. ім. Котляревського», Самбірські товариства і делеґат духовної Семінарії, який так змістом, як і виголошенєм своєї адреси викликав бурю оплесків. Дальше виступили Ярослав, Дрогобич, Львівський Боян, товариство техайків «Основа», «Товариство каспнове урядників „Дністра“», «Академічна Громада», Станиславів, Коломийський Боян, Комарно, Бучач, читальня в Скалі, Заліщики, філія «Прєсвіта» в Рудках і Снятин.

Відчитуване адрес трєвало півтора години а було одним грімким, невмовкаючим ланцюхом горячих овацій для Ювілята. Адреси, між якими деякі є правдивими артистичними бісерями, складано на уставлений на сю ціль, прикритий килимом стіл. До найкрасше виконаних адрес належать: «Рускої Бєсїди» в гуцульскім стилю, стрийська адреса, оправлена в зрубне полотно, а в середині стильово виписана старославянським письмом і прикрасами з акварельним видом Стрия. Буковинська адреса, оправлена в сафіяні, тернопільська в синій плюш, з прєгарним окутем, виконана в роботі Спожарського, перемискі і станиславівські товариства, бережанські і самбірські виступили також з прєгарними адресами, як мож було завважати здалека при відчитуваню, бо всіх ми не успіли оглянути з близька.

Коли вже послідний делеґат відчитав свою адресу, Микола Лисенко, який стисненєм руки дякував кождому делеґатові, заняв тепер слово, щоби кількома, очивидячки зворушеними, а сердечними словами подякувати зібраній публиці за ті великі овації, які після слів бєсїдника, стають тільки доказом любови для української піснї, для української музики. Зараз при перших словах Ювілята вся публіка встала зі своїх місць і стоячи вислухала єго промови. Оплескам не було кінця. Серед тих безконечних оплесків і окликів та витань руками і кавелюхами, Ювілят зійшов з естради, розклонюючи ся на всі сторони, і усїв в першій ряді крісел на резервованім для него місци, разом з обома вишніми гістьми з України, пп. Єфремовом і Чикаленком.

Зачали ся продукції. Виступив хор «Боянів» а в єго крузі станув на переді поет Богдан Лепкий і виголосив свою привітну віршу, яку ми подали вчєра. Поет по пері виявив ся і поетом в живім слові. Так виголосити поезію, щоби і всі єї нюанси віддати і незатерти краси і містерного викінченя римів та ритмів—зможє тільки поет, що сам вложив свою працю і свою душу у ту симфонію слів, гадок і звуків. Грімкі оплески і лянчі гратуляції стали за те уділом нашого найпопулярнішого під добу лірика.

Безпосередно по тім хор «Боянів» заїнтоував немов другу симфонію, поетично держаний хор «За сонцем хмаронька плывє». Зараз при першій своїм виступі Остап Нижанковський показав свій «львівний віхоть» і попровадив хор з новою уміlostію, з тонким виконанєм всяких нюансів, пан, кресцендів і т. д., що одушевлені

знатоки висказували добру надію вже і на вечірній концерт, для попису повного хору «Боянів».

Другу точку програми виконав мужеский хор «Академічної Громади», відспівавши «На прю!» під проводом п. Смолинського. Хор Громади заімпонував своїм числом як і силою, яку розвинув при енергичнім веденю свого диригента. Однак вершком програми на Академії була третя точка, яку виконали ученики рускої гімназії у Львові.

Заслуга се безперечно проф. Вітошинського що руска гімназія змогла виставити хор з яких коло 200 учеників і то такий хор, що може підняти ся виконання такої трудної композиції, як «Бють пороги» та виконати її на такім публичнім виступі. Не дасть ся описати те миле вражінє, яке викликали своєю появою маленькі дівчакі з одним-двома насками, що сьміло і охочо заняли перед естрадою, які «вусаті» молодці з висших клас, що понад голови тамтих станули позаду. Сам диригент з подиву гідним спокоєм і точністю диригував в той спосіб, що у его молодих співачків мусіла уступити всяка трема, а натомість запанувати певність себе і спокій, які доконечні в хорі. Тож так трудні гуртові співі, як і численні а дуже тяжкі соля кантати вийшли з цілою поправністю. В солях виявили ся деякі дуже гарні голоси, особливо в басах.

Академія скінчила ся о год. 5½ вечером.

Ювілейний концерт.

О ½8 год. вечером саяля Фільгармонії знова прийняла сьвятоточний вигляд. Тисячна публіка заповнила всі місця. Ювілят сидів в мезаніновій ложі по правій стороні амфітеатру. В маршалківській ложі заняв місце краєвий маршалок г-р. Бадені.

Перша точка програми «Кантата на вічну пам'ять Ів. Котляревському» виконана збірним хором всіх «Боянів» з найліпшими солістами, як п-ні А. Крушельницька і О. Ясеничка та пп. Волошин і В. Лозинський викликала імпонуєче вражінє. Хор мусів повторити послідну частину кантати, а саяля греміла оплесками, які тревали з чверть години на адресу Ювілята. Вся публіка звернена в сторону ложі, де сидів Микола Лисенко, з невисловленим ентузіазмом оплескувала геніяльний твір Ювілята. Лисенко довго розклонював ся на всі сторони, а публіка тим грімкіше одушевлене виявляла оплесками і окликами «славо!». Коли замовкли оплески, мужеский хор, зложений з округло півтора сотки співачків відспівав три народні пісні: «Ой, бре море, бре», «Ой, щож бо то за ворон» і «Ой, летіла горлиця». Далше слідували: дует з опери «Різдвяна Ніч», відспіваний з повним артизмом п-нею Лопатинською і п. Волошином, продукція оркестри 15. п. п. «Шумка-козак» і мужеский хор з теноровим сольом п. Волошина «Заповіт Тараса Шевченка», а три народні пісні відспівав мішаний хор в супроводі оркестри. Великий триумф артистичний сьвяткувала співачка львівської опери п-ні Лопатинська Привитана при вступі на естраду грімкими оплесками, п-ні Лопатинська своїм могутнім і величним голосом заповнила весь амфітеатр. Нагороджена ентузіастичним аплявзом, крім двох пісень впрограмових «Дівчино рибалонько» і «Хиба тільки рожам цвисти» п-ні Лопатинська відспівала надпрограмово ще пісню «Ой пішла-б я на музику».

Кульмінаційною точкою концерту був виступ достойного Ювілята яко мистця гри на фортеп'яні.

Чи бачив ти море перед сходом сонця? Его розбурхані філії успокоять ся на часину, его плесо вигладжує ся неначе зеркало. І ти глядиш на тій бездонній глибині, що криють у свому лоні таку страшенну міць і тобі здає ся, що та могутна сила немов залякла і жеде лише хвилі, щоби вибухнути...

Народ ждав. Ось-ось зійде его сонце і осяє его своїм золотим промінєм. І розігрієть ся серце у него і попливе живійше кров у его жилах...

На салі тихо — кожний зазирає віддих. Та величезна маса народу, що перед хвилею гомоніла таким невздержаним гамором, замовкла нараз і вдивила ся в підвисшене на переді салі.

І ось явив ся він — сам Ювілят. Поважним кроком вийшов на естраду.

Буря грімких оплесків і знова тихо.

Він засів при роялі. Часинка — і по салі полили ся звуки. Рояль неначе зрозумів, що его паном тепер — найбільший кобзар України і перемінив ся в ество, в якого нутрі тисячні почування.

Ювілят грав довгу фантазію на тлі українських пісень. Чарівні тони лялись-розливались по просторій салі, неначе котились би перли по мармурній долівці. Публіка з запертим віддихом слідила цілим своїм еством кожний рух достойного Ювілята, кожний его мистецкий дотик клявіша, кожний тон артистично виріблений на струнах фортеп'яну. Се душа композитора, весь его настрій душевний пробивав ся в мелодійних звуках власного твору.

І лив ся звук за звуком і плів акорд за акордом і колисав думу народа у мріях — золотих мріях. І нарід, наче зачарований, глядів непорушно на свого боля і мрів разом з ним про щастє — красшу будучність.

Ось тихі тони — се скарга народу леть ся молитвою перед престол Всевишнього і плаче і жалуть ся... Ось голоснійші, чим раз грімкіші тони — се нарід зриваєть ся до бою і летить з воною пісню на устах... А там знова притихли тони — і народови здає ся, що він у країні, де мир, братолобіє... Тихим гомоном завмерли акорди у безконечній нирвані щастя...

Він скінчив. Маленьку часинку не ворухнув ся ніхто, заслуханий в завмираючі звуки.

А там зірвала ся шалена буря оплесків.

А воздух наповнив ся нараз ароматом — із всіх сторін посипав ся дощ цвітів на сиву голову Ювілята.

То не цвіти летіли з рук красавиць — то їх серця кликали дяку великому Орфеві; то не рожі сипали молодці — то слала ся просьба до нашого Тиртея, щоби порушив наші серця до бою за волю; то не китиці кидали дріжачою рукою старці — то летіла дяка співцеві за се, що він відмолодив старечі серця.

А він стояв серед моря цвітів. Не говорив нічого, але там, в его ніжній душі звеніли ті оклики народу...

Чи се вінчають великого побідника? Вінець за вінцем, вінець за вінцем... Так побідника — побідника наших сердець...

Бо глядїть — ось відозвало ся в народі то, що відчував Ювілят.

Ціла саяля загомонала «Ще не вмерла Україна». А диригент хору обернув ся до публіки. Весь нарід повстав з місць і заспівав під такт гимн України. І була се велика хвиля...

На застеленій цвітима естраді стояв Ювілят перед зеленою вінцїм від товариств і корпораций львівських і позамісцевих, а в руках держав срібний вінець на шовковій подушці — се заслужений дарунок присланий проф. д-ром Пулюєм з чеської Праги. Довкола Ювілята зібрані делегати, що вручали вінці. На сляно-жовтих лентах пишуть ся золоті написи:

«Миколі Лисенкови — Русько-українські товариства в Станиславові». — «Миколі Лисенкови — Молодіж укр.-рускої гімназії у Львові». — «Миколі Лисенкови — Товариство «Просьвіта». — «Миколі Лисенкови — Дрогобицькі Русини». — «Миколі Лисенкови — Драматичне Товариство ім. Івана Котляревського». — «Mikołajowi Łyseńce, pachtelnictwu piwcu ruskietemu — Dyrekcya teatru miejskiego» (на біло-червоній ленті). — «Батькові нашої музики — Тернопільський Боян». — «Миколі Лисенкови — Руска Бєсїда у Львові». — «Миколі Лисенкови — Союз Боянів у Львові». — «Великому Синови України — Урядники Товариства «Дністер» у Львові». — «Миколі Лисенкови — Кружок українських дівчат». — «Миколі Лисенкови — Львівський Боян». — «Миколі Лисенкови — Реальна школа». — «Творцєви «Різдвяної Ночі» — Дирекция Театру». — «Миколі Лисенкови — Наукове Товариство Шевченка». — «Миколі Лисенкови — Буковинський Боян».

Ювілят зворушений зійшов з естради, проведжений членами Комітету, і удав ся до своєї ложі серед лунаючих оплесків.

Концерт покінчив ся відспівавем величавої ораторії на мішаний хор «Радуй ся живо» в супроводі оркестри. Сольові партії обняли: п-ні Лопатинська, п-на Мороховичівна та пп. Йойко і Владичин, виявляючи ся дуже гарно із своєї

тяжкої задачі. Хори держали ся знаменито, як взагалі в попередних хоральних точках програми, в чім львина часть заслуги належить ся диригентови о. Остапови Нижанковському. Годить ся також висловити признанє п. К. Гертнерови, за сьвітлий акомпанїмент фортеп'яновий, і оркестрі 15. п. п. Концерт покінчив ся о год. 10½ в ночи.

Комерс.

По концерті всі гості перенесли ся до просторих саяль реставрації Фільгармонії, а прочі, котрим не стало місця, розбрились домів. Микола Лисенко засів при столі на балкони в товаристві паньства Шухевичів і членів ювілейного комітету. Комерс відбув ся тихо, бо промови і тоасти відложено на нинішній бенкет в честь Ювілята. Коло півночі гості зачали розходити ся, а о ½ до 1. год. д. Лисенко в товаристві проф. Шухевича відїхав домів.

Привітні адреси.

Від «Академічної Громади» у Львові.

Немов у храмі велично — тихо на землі, кайдани тільки брязчать, народ залізопута із рук скида.

І ось з темряви встають убогі, втомлені, сьмілою ходою йдуть наперед за право борці, вони сьвітло несуть.

А там здалека з кутків голодних несеть ся пісня.

В ній горе сьвіту, в ній стогін люду і крик побіди і страх утрати.

То пісня праці, стогін нужденних, поклик до бою, смертного бою.

Із піснею сею по цілім сьвітї встав робітник на бій за правду, за вільну волю.

А Ти плач серця народу підслухав і вдарив в струну, звуки полились.

Могучі і грізні про кров пролиту народа співали.

Величні й сьмілі, надїєю повні, вони сонце витали.

Не Тиртей це Каміні, а пісня це Твоя.

Ланцюхом серця народні сїпа' —

А маса в одно звуками скута сонцю України на зустріч ішла.

Від «Читальні Просьвіти» в Коломи.

Високодостойний Ювіляте! Честь і поклін складаємо Тобі Найславнійший Композиторе!

Честь і поклін віддають Тобі в вишній хвилі і пишні палати і курні стріхи. Честь і дяка пливе Тобі від цілого українського народа!

Завіщо? За те, що Твій дух опанував народну пісню і поставив її на тій вижині, з котрої йде лиш гордість і слава для народа.

Честь Тобі і ще раз Честь!

Читальня «Просьвіти» в Комарні.

о. В. Петрик
голова.

Володимир Варшниця,

Д. Ольховий
секретар

Гришко Пеленьский,
Іван Пасічник.

Піргусова побіда г-р. Тіси.

(X) Независиме сторонництво перевело в ночи з пятниці на суботу наконецну ухвалу щодо свого становища супроти міністерства г-р. Тіси. Після довгих пересправ з правительством і з обструкційниками уложив почесний президент сего сторонництва Кольман Талі резолюцій, котрі ріжнять ся в головних точках від резолюцій Кошута, а означають цілковиту здачу уміренних кошутівців під керму радикалів. В тих резолюціях приймає сторонництво независимих до відомости заяву г-р. Тіси з 13. надоліста, а також его заяву щодо виборчої реформи, а коли міністер-президент проголосить в палаті і палата се ухвалить, що в Угорщині кожний закон, отже і в організації військовій право щодо службового язика і команди має своє жерело в народній волі виявленій законодавчим тілом, тоді сторонництво заявить, що відступає від уживання найострійших способів, щоби уможливити правильну роботу в соїмі.

Г-р. Тіса згодив ся з таким сформулованим

резолуцій, а тим способом повело ся ему більшість сторонництва незалежного наклонити до залишення обструкції. Одначе меншість і то найзавзятіших 10 обструкційників, як Барабаш і Левдаль, остали непримиримими, коли тимчасом 28 інших піддало ся ухвалі більшости. Гр. Тіса заявив на суботнійшнім засіданню в палаті, що згоджує ся на повисшу резолюцію, а до того ще відступив від подвійних засідань і Кошут тепер міг наново обняти керму свого сторонництва.

Одначе та мнима побіда гр. Тіси окуплена пожертвованем виключного доси права Корони над обструкцією представляє ся вельми невідрадню. Непримирими кошутівці з Барабашем на чолі найдуть ще піддержку у людювців і серед «дикої опозиції», і зовсім не думають складати оружія та залишити дальшу боротьбу. Таким способом горячо вижиданий вислід переговорів гр. Тіси з обструкційниками випав вельми сумно. Щоби примирити з більшости сторонництва незалежних, був гр. Тіса приневолений вступити на ту саму дорогу, яка завела его попередників на манівці, він був приневолений піддати ся домаганню кошутівців і осягнув те саме, що гр. Куен-Гедерварі. Вправді число обструкційників зменшило ся, але має ще доволі сили спинити позитивну роботу в соймі, а гр. Тіса не так легко буде міг їх побороти, позаяк згодив ся на знесення ухвали що-до подвійних засідань щоденних і тим позбув ся вельми успішного способу, яким міг скорше утомити і побороти обструкцію. Окрім того сим компромісом з кошутівцями перевів доказа, що ніхто вже не повірять в его крику руку. Він скомпромітував свою програму рішучої боротьби, виповідаючи обструкції і буде приневолений так довго дальше пересправляти, поки і сторонництво людювців не здобуде своїх умовій примирення, а сі услія звучать: залишення обструкції після димісії гр. Тіси.

Гр. Тіса отже, котрий з таким гузарским завзятєм і з такою гордостю наїхав був недавно д-ра Кербера, опинив ся в подібнім положенню як і австрійський міністер-президент, бо й тут Чехи згодили-б ся залишити обструкцію з услівем, колиб лише уступив др. Кербер.

— Від адміністрації. При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновле не передплати, зглядно о вирівнанє залеглостий та о приєднуванє нам нових передплатників.

Новим передплатникам вишлемо даром, о скільки завас вистанє, всі попередні числа з фейлстоном «Записки лікаря».

На грошевих переказах просимо дуже читко виписувати адресу: «Адміністрація часопису Руслан».

НОВИНКИ.

— Календар. В середу: руско-кат. Алпія препол; рим.-кат. Леокаді. — В четвер: руско-кат. Якова, Палладія; рим.-кат. П. Д. М. з Льорето.

— Д. Микола Лисенко виїздить завтра (в середу) рано до Чернівців. По дорозі задержить ся в Станиславові на кілька годин в обідній порі, а на ніч приїде до Коломиї. В четвер коло полудня д. Лисенко виїде до Чернівців, аби бути вечером на бенкеті устроєним в его честь тамощними Русинами. В Станиславові і в Коломиї перериває шан. Ювілят свою подорож на прошенє Русинів, які усально бажали бодай короткий час гостити у себе дорогого гостя з Київя.

— Надзвичайні загальні збори укр.-руської Видавничої Спілки у Львові будуть дня 21. грудня 1903 р. в понеділок о 6. годині вечером, в домі Наук. Тов-а ім. Шевченка з таким порядком: 1) Зміна статута. 2) Внесення і інтерпеляції членів. Відповідно до 34. §. статута ухвали сього збору будуть важні при кождім комітеті. — *М. Грушевський*, голова. *В. Гнатюк*, секретар.

— 3 Скалата пишуть нам: Дня 1. с. м. відбули ся збори за запросинами в сали руского повіт. Товариства кредитного. На 137 висланих запросин, явило ся 103 учасників, межі ними 12 священників. Зборам проводив п. Е. Шолгиня нотар в Скалаті, і п. Іван Кравець, господар Новосілки грим. Реферат о положенню нашім під зглядом політичним, просвітнім і економічним виглосив о. В. Винарський і вніс отсі резолюції, котрі учасники (висланники в сїх громад в повіті) однодушно прийняли: I. (в економічних справах): Русини скалатского повіта зібрані в Скала-

ті дня 1. грудня 1903: 1) приймають до відомости заложене парцеляційного відділу при краєвім банку у Львові, але жадають, щоби він помагав при купні землі лиш людям того повіту в котрім лежить маєток призначений на продаж; 2) протестують проти закона о хлопских майоратах; 3) протестують проти закона о рентових оселях; 4) протестують проти закона о «бюрах посередництва праці» і просять наших послів, постарати ся, щоби ті закони не були предложені до санкції цісарської, так як они противлять ся інтересам населеня селяньского східної Галичини. — II. (в просвітних справах): 1) Жадають зміни плянів наукових в школі народній в користь языка руского і відомости фахово-рільничих; 2) жадають знесення оплати шкільної в гімназії; 3) жадають знесення мундурків; 4) жадають безпроводочного основаня рускої гімназії в Станиславові. — III. (в політичних справах): 1) Жадають нової ординації виборчої з безпосереднім, загальним тайним голосованем; 2) висловлюють польскому соймові у Львові глибокий жал з причини его.... становища супроти мінімальних жадавань руских послів, і з причини несправедливого розділеня квот бюджетових межі польску і руску часть краю при сегорічнім прелімінарі бюджетовім; 3) солідаризують ся вповні з сецесією руских послів з сойму, а крок свій уважають доконечним і цілком оправданім і складають їм глибоку подяку за мужественну оборону прав руского населеня; 4) жадають поділу Галичини на пидстави національній з окремим намісництвом (і радою шкільною), окремим соймом і окремою президією суду; 5) складають з глибокою покорою і преданістю нашому дорогову Археєреви Є. Екцеленціі Митроп. гр. Шептицькому слова щирої вдячності і знання за его достойне становище в соймі і ревні заходи коло основаня гімназії в Станиславові.

Опісля по дуже гарній промові селянина Йосифа Задорожного з Новосілки скалат., в котрих загірив до праці і остерігав перед хруїньством, так в нашім повіті розгалуженім. Опісля переведено організацію повітову (вибрано організатора і комітети народні на судові округи: Грималів, Скалат і Підволочиска). Вкінци на внесенє о. В. Винарського ухвалено і приступлено до основаня політичного товариства «Хлопска рада в Скалаті», прийнято і підписано статут тогож товариства і поручено внескодавцєви внести его до ц. к. намісництва до затвердження. — *Від повіт. організації народної в Скалаті.*

— 3 Коломиї. Заходом тов-а «Руский жіночий Кружок» в Коломиї відбуде ся аматорске представлење дня 12. с. м. на дохід дівочої бурси. Відіграня буде «На св. Андрея» фарса в 3 актах. Ціна місць: Крісло 1 К., дальші сидячі місця 80 сот., для учеників 30 сот. Початок о 8. год. вечером.

— Віче в Самбоці скликає самбірська окружна Рада на середу дня 16. с. м. Реферувати буде про політичне положенє руского народа в Галичині др. Евген Олесницький.

— Для Русинів львівского повіту. На члена до комісії особисто-доходового податку рішено голосувати дня 11. с. м. у Львові на о. Володимира Брильського, пароха з Грядя.

— Велике народне віче відбуде ся в Раві рускій в громадській стражници дня 14. с. м. точно о 12. год. в полудни, на котрім о. Віктор Мазикевич, бувший соймовий посол з равского повіту буде складати звіг зі своєї носольської діяльності і виложить теперішнє положенє в Галичині в справах політичних, економічних і просвітньо-шкільних почім послідує в тих самих справах дискусія з відповідними резолюціями.

— Відозва до підгаєцких Русинів. «В народ!» — отсе послідній клич наших соймових послів, що в імя достоїнства і чести руского народу опустили галицький сойм, що не узнав цілковито права і домаганя нашого народу. «В народ!» прогомівло по всіх закутинях галицької Руси, а гомін вічевого дзвона розніс по всіх усюдах, де тільки бє щироруске серце. Ідуча за тим великим покликком повітова організація кличе всіх людей доброї волі, котрим справа народна дорога, на віче до Підгаєць в четвер дня 17. грудня с. р. о год 12. в полудни, котре відбуде ся в сали повітової ради. Реферат політичний виглосить б. пос. др. Андроник Могильницький.

— Проти утравізму в середних школах. На суботнійшнім засіданню польского Тов. учителів шкіл висших ведено дальшу дискусію в справі уаміру заведеня утравізму в середних школах в Галичині. Як на попередних нарадах так і в суботу всі бесідники, довголітні педагогі, заявляли не лише з політичних але й з педагогічних мотивів проти заведеня утравізму в середних школах і ухвалено в тім дусі резолюцію.

— 3 Буковини. Тов-о «Руски бурса в Сереті» закупило реальність в осередку міста за 5.400 К. Реальність складає ся з огорода, саду і дому мешкального, в якім по его направи примістять ся бурсаків. — Міністер скарбу іменував комісаря скарбу д-ра Ом. Тарновецкого податковим інспектором, а податкового інспектора Авг. Со-

боткевича старшим інспектором в скарбовім округі черновецькім.

— До всіх бувших членів товариства «Січ» у Відні. Одержуємо отсе письмо з просьбою его замістити: Товариство «Січ» мало найбільшу бібліотеку зі всіх українських товариств, а се завдяки своїм старим членам як пок. О. Терлецький, Драгоманів і ин. І дійсно членам «Січи» була така бібліотека потрібна. Перебуваюча на заході, на чужині — далеко від рідного краю — користали члени «Січи» з тої бібліотеки, яка обнімала усе, що тільки про українство і про українски писано. І не раз користали з бібліотеки товариства і чужинці, головню Славяни. Однак від кільканаїцяти літ бібліотека цілком здекомплетована. Старі члени, які в 80 і 90 роках визичали книжки з бібліотеки товариства, їх доси ще не звернули, мимо того, що їх просило ся о се вже кілька разів. Теперішні члени — а їх тепер досить, бо попад 70 — не можуть користати з нашої бібліотеки, бо брак поодиноких томів з кожного майже твору, — а бракує понад 500 томів — унеможливає користувати ся з неї. І так само не можемо ми познакомлювати інших народів, які живуть у Відні, з нашим умовим рухом. Дятого то загальний збір з д. 26. падолиста 1903 р. визвав нововибраний виділ, щоби той вже раз завів лад в бібліотеці нашого товариства. Тому звертаємо ся до всіх бувших членів «Січи», які мають книжки визичені з нашої бібліотеки з усильною просьбою, щоби они безусловно звернули їх до дня 10. 1904. Коли би однак деякі бувші члени «Січи» не мали таких книжок, то просимо о відшкодованє грішми, зглядом котрого треба порозуміти ся з бібліотекарем. Звертаємо увагу тих добродій, яких обходить та справа — що на случай коли би они до висше означеного речинця не звернули книжок — виділ буде змушений домагати ся в инший спосіб звороту майна товариства і то в спосіб для тих осіб досить немилий. У Відні, дня 1. грудня 1903. За Виділ товариства «Січ»: *Зеюн Кузеля* голова, *Марко Бардач* бібліотекар.

Всі письма в справі бібліотеки треба адресувати: *Marko Bardach, st. iur., Wien VII/I Zlegelgasse 16, III. St. 14 T.* Рівнож на его адресу треба надсилати книжки або відшкодованє грішми.

— Дрібні вісти. Виклади на черновецькім університеті почали ся на ново. — Міністер просвіти д-р Гартель подужав на стілько, що вже може прохажувати ся. — Наслідникам команданта краківского корпусу, ген. Альборіого, який став шефом краєвого правительства і командантом 15. корпусу в Босні і Герцеговині, став генерал поручник Горзецький. — З Бродів доносять, що процес проти професорів тамощної гімназії, обжалованих о газардову гру в карти, відбуде ся дня 12. с. м. — Зізд славянських дневників відбуде ся в р. 1904. в Законанім. — В місяці падолиеті с. р. переїхало північно-західною залізницею 4.165 емігрантів з Галичини до Америки, а від 1. січня до 30. падолиста с. р. 64.331 емігрантів. — В Станиславові арештовано дистара державних залізниць Альфреда С., який на пенсійні вдовичі книжочки здефравдував 1.000 К.

— 3 львівської архієпархії. На конкурс розписані парохії: 1) Кальне, золочівского дек., 2) Берлоги, калуского дек., 3) Сливки, перегінського дек. і 4) Підгородє, рогатинського дек., з речинцем до 6. січня. 5) Печенія, уїтвского дек. (з заявою, що дочерні Вижнани будуть відділені), 6) Жуване, скільского дек., 7) Якимів, буського дек. і 8) Хащованє, скільского дек., з речинцем до 14. січня. Розписаний конкурс на катехитів народних шкіл в Скалаті, Грималові і Підволочисках з речинцем для внесеня просьб до окр. ради шкільної в Скалаті по день 15. грудня. — О. Евст. Данилович іменованій завідателем в Печені а о. Ал. Базюк другим сотрудником в Щирці. — О. Йосиф Дубанович одержав канон. інституцію на Стратин. — Конкурс на богослужєбні стипендії з фонду Грим. Шашкевича розписаний з речинцем до 10. січня.

— 3 станиславської епархії. Відказали ся від презента: Щасний Песцьоровский на Задубрівці і Йос. Левцький на Брошківці. — На конкурс з речинцем до 1. січня розписані парохії: Задубрівці і Рудники (вдруге) і Обертин. — Канон. інституцію на парохію Ланчин одержав о. Мих. Левцький з Обертиня. — До кан. інституції на парохію Ворону визваний о. Іпол. Бабяк. — Консистерія віднесла тя до намісництва в справі згоди на канон. інституцію: Щасного Песцьоровского на Іванівку, Вас. Новицького на Олешків, Дям. Курдиака на Цигани і д-ра Ник. Семенова на Коломию. — О. Ник. Дрогомирський іменованій першим містодеканом надвірнянським а Іван Кислевський другим містодеканом езувільським. — Конкурсний іспит здали: Іван Брикович, Н. Велигорський, Ник. Кейван, Вас. Левцький, Мод. Лукашевич, Мих. Мотюк, Ал. Вергановський, Лонг. Федоровський, Ілля Шкроміда, Павло Чужак і Грим. Федюк. — О. Мих. Медведський з Білої увільнений від конкурс. іспиту на шість літ. — Введені яко прив. сотрудники: Волод. Маланчук в Зарічі, Ігн. Вовчук в Княж-

дворі, Вас. Маньовський в Ягольниці, Лев Воробкевич в Говиліві, Мих. Ганкевич в Побережжі і Волод. Давидович (з правом управи) в Бережанах; яко завідателі парохій: Йос. Левичкий парох Брошковець в Обертині, Мих. Стрипко в Путилові, Ант. Аксентій в Опришівцях і Ілля Шкроміда в Заліччі; Йос. Вигванський, яко сест. сотрудник в Копичинцях і Йос. Билиньский яко сотрудник в Обертині. — О. Ник. Волянський увільнений від завідательства в Ціняві коло Коломиї і Андр. Федик від прив. сотрудничества в Озерянах. — Правительство назначило на один рік дотацію для прив. сотрудників в Річці і Ямниці. — Консистория предложила намісництву уділити дотацію для прив. сотрудників: в Мельниці і Озерянах до кінця жита пароха і в Соколиці коло Косова. — Катехитами іменовані: Мих. Продан в реальній школі в Саятині і О. Ковилянський при другій гімназії в Коломиї; Вас. Маньовський в нар. школах в Ягольниці, Евг. Гісовський в Товмачі і Ілар. Цирик в обох Кнігинях. — До канон. звязи епархіальної прийнято о. Волод. Барановского пресвитера львівської апархії. — Титул стола одержали: Ант. Аксентій, Вас. Баран, Мих. Бурчицкий, Ілар. Цирик, Волод. Хойнацкий, Іван Устияновський, Вас. Стрільців, Волод. Росткович, Іван Лятишевський, Филип Лабенський і Волод. Косевич.

Родимці! Пам'ятайте на селянську бурсу „Шкільної Помочи“ в Снятині, в якій містять ся ученики реальної школи!

Телеграми

з дня 8. грудня.

Айзенерц. Цісар вчера о 12:40 год. в полудни виїхав до Вальзе.

Будапешт. Міністер гонведів зарядив, що в случаю прийняти в соїмі закона про контингент новобранців, має ся сейчас перевести бранку. Бранка відбула би ся в часі від 28. с. м. до 6. лютого 1904. р.

Мадрид. В склад нового іспанського кабінету міністерияльного входять: Мавра — президент, Сан Педро — заграничні справи, Товар — судівництво, Лінарес — війна, Торандіз — мари нарка, Осма — скарб, Гуера — внутрішні справи. Домінго Паскналь — просьвіта, Алендес Алявар — рільництво.

Colosseum в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

← Від 1. до 15. грудня 1903. →

величава програма:

- 1) Увертура. (Реклямограф).
- 2) The three Pavey's, акробати на головах і руках.
- 3) The Youngers, (креолі) американські співці і танці.
- 4) Black and White, америк. ексцентрики зі своєю музикальною повостию: їзда дорожкою з перепонами і живий музикальний осел.
- 5) Біоскоп.
- 6) Людвиківский з новим репертуаром.
- 7) The Wally-Hoste, комічно-гумористична комбінація.
- 8) Орхестра.
- 9) Сестри Sylva, артистки на подвійнім трапезі.
- 10) Renée Debauga славна представителька хромоплястичних поз.
- 11) The 5 Trepellos, акробати зі сценою «Souper по балі».
- 12) Американський біоскоп.

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В неділю і свята 2 представлення о 4. год. попол і 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представлено. Білети вчаснійше можна замовляти і набуті в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Читайте!

Читайте!

Повне виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА коштує лише 2 корони!

Товариство „Просьвіти“ бажаючи, щоб в кожній руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевший збірник сих творів п. з. „ПОЕЗИИ Т. ШЕВЧЕНКА“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір європейських класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опушту. Вислав ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“ у ЛЬВОВІ** (Ривок ч. 10.).

Контора виміни

д. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

2 купує і продає

всюкі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшій курсі деннім не числячи ніякої провізії.

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові

уділяя своїм членам на 5 1/2% і 1% додатку на кошти адміністрації, за предложением документів виказуючих достаточну гіпотечку.

ПОЗИЧКИ позичок розкладає догідно на рати до 10 літ. Сума позичок інтабульованих і за порукою: 1,239,243 корон.

СПЛАТУ може бути тільки обезпечений тревало в „Дністрі“ від огня.

Членом членський вносить 50 К, вписове 2 К. Число членів: 2,391 а 2,501 уділами на 125,050 К.

Уділ щадничі, приймає „Дністер“ і опроцентовує до 4% від ста. Сума вкладов на 1,256 книжочках 1,103,333 корон.

Вкладки розділяє ся частію на дивиденду для членів, частію на публичні добродійні цілі: ваперки, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті цілі роздано дотепер з Товариства кредитового 10,840 корон.

Чистий зиск в справах позичок уділяє Дирекція і агенти.

ІНФОРМАЦІЙ 31/12 1902. **ДИРЕКЦІЯ.**

Важне для Читальні „Просьвіти“.

Сими днями видало Товариство „Просьвіти“ новий наклад грамот для членів Читальні „Просьвіти“. Кожда Читальня „Просьвіти“ повинна постарати ся о такі грамоти для своїх членів.

Ціна 100 штук з пересилкою почтовою 4 корони 55 сот. Ціна 50 штук з пересилкою почтовою 2 кор. 55 сот. Вислав ся тільки за попереднім надісланем грошей.

Канцелярия Товариства „Просьвіта“ у Львові, Ривок ч. 10.

Зарваницю

поему Василя Щурата можна замовляти лише в Стваропиґійській книгарні у Львові,

ул. Руска ч. 3. Ціна з почтовою оплатою 25 сот.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го жовтня 1903.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд	посп. особ.	до Львова		зі Львова					
		приходить о годні	відходить о годні	приходить о годні	відходить о годні				
1:30	6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня	6:22	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор	2:40				
	6:20	з Чернівців (Галац), Чорткова, Калуша	6:30	до Підволочиска (Київа), Бродів дв. головний					
	6:50	з Сокалі, Рави рускої	6:43	„ „ „ „ дв. Підзамче					
	7:35	з Самбора, Хирова	6:45	до Лавочного (Пешту), Борислава, Дрогобича					
	7:40	з Янова	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Берліна					
	7:55	з Підволочиска, Бродів на дв. Підзамче	9:05	до Лавочного, Хирова, Калуша					
	7:55	на дв. головний	9:15	до Янова					
	8:55	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	9:25	до Самбора, Хирова					
	9:57	з Кракова, Відня, Праги, Берліна	9:40	до Белзця, Сокалі, Любачева					
	10:25	з Стрия	10:35	до Чернівців, Потутор, Делятина					
	11:15	з Рашева, Любачева	10:40	до Тернопілля, Потутор, дв. головний					
	1:10	з Станиславова (Кересмезе, Потутор)	10:57	до Тернопілля, Потутор, дв. головний					
1:15	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	3:05	до Стрия, Хирова, Борислава						
1:25	з Янова	3:25	до Рашева, Любачева						
2:15	з Підволочиска, Копичинців на дв. Підзамче	3:40	до Самбора, Хирова						
2:30	на дв. голов.								
1:40	4:35	з Стрия, Хирова, Борислава	НІЧ						
	5:06	з Підволочиска (Київа), Бродів на дв. Підзамче							
	5:30	на дв. голов.							
	5:40	з Чернівців, Іцкай							
	5:50	з Кракова, Відня, Праги, Берліна							
	5:55	з Белзця, Сокалі, Любачева							
	12:20	9:20				з Чернівців, Букарешту	12:45	6:05	до Станиславова, Жидачева
	8:40	9:50				з Кракова, Відня, Берліна, Ясла, Риманова	6:15	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави	
	2:31	10:00				з Самбора, Сяж ка	6:30	до Янова	
	10:00	10:02				з Підволочиска (Київа), Бродів на дв. Підзамче	6:40	до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	
	10:20	10:20				на дв. голов.	8:05	до Сокалі, Рави рускої	
	10:40	10:40				з Лавочного (Пешту), Хирова, Калуша	9:00	до Підволочиска, Бродів гол. дворець	
3:09	3:09	з Тернопілля, Грималола на дв. Підзамче	9:20	„ „ „ „ дв. Підзамче					
3:30	3:30	на дворець головний	10:42	до Іцкай, Чорткова					
			10:55	до Кракова, Відня, Варшави, Праги					
			11:00	до Підволочиска, Бродів дв. головний					
			11:24	„ „ „ „ дв. Підзамче					
			11:05	до Стрия					
			11:11	до Жовкви (лише що неділі)					
			4:10	до Кракова, Відня, Праги, Самбора					

ЗАМІТКА: Пора нічна числять ся від 6. години вечером до 5. години 59 минут рано.

Час середно європейский рїзнять ся від часу львівского о 36 минут, а від часу середно європейского = 12. год. 36 мін. часу львівского. — для інформації п. з. залізниць державних (ул. Красницьких ч. 5), уділяя пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розкладає їзд.